

**ИНФОРМАЦИЈА ЗА СОСТОЈБА СО ГОЛЕМА КАШЛИЦА
ВО Р.СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА ВО 2024 ГОДИНА, ЗАКЛУЧНО СО 23.05.2024**

Неделни податоци

Во периодот од 17-23.05.2024 година пријавени се 34 нови случаи на голема кашлица, со намалување од 22,7% споредено со претходниот седмодневен период (n=44).

Во однос на географската дистрибуција, најголем дел од случаите се пријавени во рамките на епидемијата во Скопје (n=27; 79,4%), а пријавени се и 4 случаи од Тетово и по еден од Прилеп, Кичево и Велес (Табела 1).

Возраста на заболените се движи од 1 месец до 73 години, а најголем број на случаи се од возрасната група под една година и од 5-9 години (n=10; 29,4%).

Во однос на вакциналниот статус на заболените, 18 лица се некомплетно вакцинирани, невакцинирани или имаат непознат вакцинален статус, 7 се комплетно вакцинирани и 9 се вакцинирани согласно возраст.

Од новите 34 случаи, 3 случаи (8,8%) се хоспитализирани.

Табела 1. Географска дистрибуција на случаи на голема кашлица во РСМ, 17-23.05.2024

Град/ Општина	број на заболени лица
Скопје	27
Чаир	10
Аеродром	6
Центар	3
Карпош	2
Кисела Вода	2
Гази Баба	2
Шуто Оризари	1
Студеничани	1
Тетово	4
Тетово	3
Желино	1
Прилеп	1
Долнени	1
Кичево	1
Велес	1

Кумулативни податоци

Заклучно со 23.05.2024, во РСМ е регистриран вкупно 631 случај на голема кашлица, со инциденца од 34,4/100 000 жители. Тоа претставува неколкукратно зголемување на бројот на заболени во однос на изминатиот петгодишен период (2019-2023 година), кога се регистрирани вкупно 10 случаи.

Дистрибуцијата на случаите по однос на место на живеење покажува дека најголем број лица живеат во Скопје - 507 (80,3%) со зафаќање на седумнаесет различни општини (Табела 2).

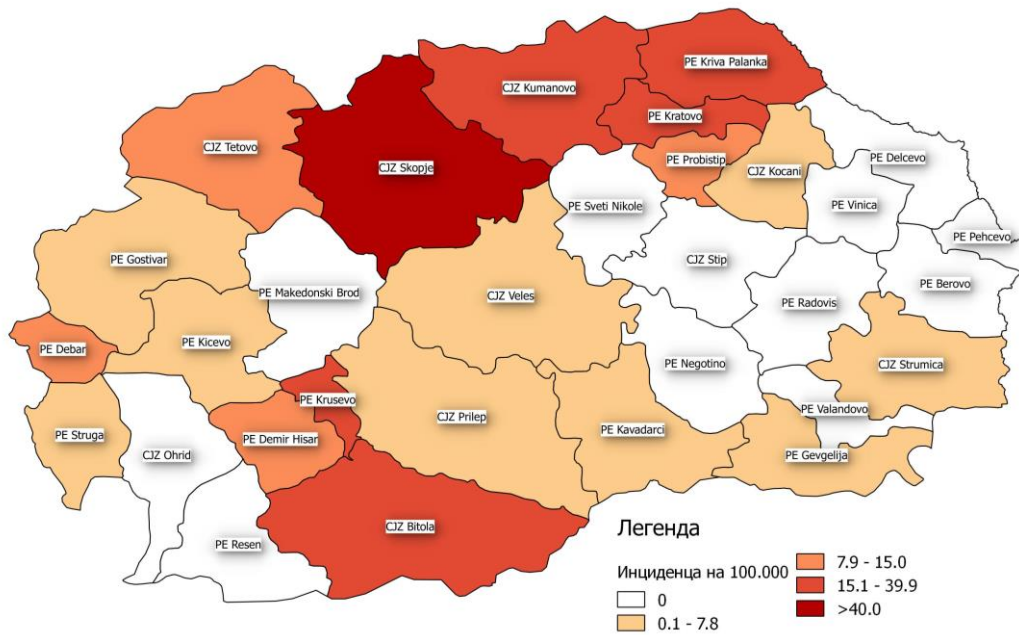
Во рамките на епидемијата во Куманово се пријавени 35 заболени лица (5,5%), а случаи се пријавени и во други 17 градови низ државата.

Табела 2. Географска дистрибуција на случаи на голема кашлица во РСМ, 2024

Град/ Општина	број на заболени лица	Град/ Општина	број на заболени лица
Скопје	507	Тетово	23
Аеродром	129	Тетово	10
Карпош	86	Теарце	5
Кисела Вода	58	Желино	4
Чаир	48	Брвеница	2
Центар	45	Боговиње	1
Ѓорче Петров	31	Јегуновце	1
Гази Баба	24	Прилеп	6
Бутел	22	Долнени	5
Студеничани	19	Прилеп	1
Сарај	13	Гостивар	5
Шуто Оризари	10	Гостивар	4
Арачиново	6	Врапчиште	1
Петровец	5	Крива Паланка	4
Сопиште	3	Струмица	3
Чучер - Сандево	3	Струмица	2
Илинден	3	Босилово	1
Зелениково	2	Кочани	3
Куманово	35	Кратово	3
Куманово	32	Кичево	3
Липково	3	Велес	3
Битола	25	Струга	2
Битола	24	Дебар	2
Могила	1	Пробиштип	2
		Крушево	2
		Кавадарци	1
		Гевгелија	1
		Демир Хисар	1

Највисока инциденца од 83,5/100.000 жители се регистрира во Скопје, а висока инциденца се регистрира и во Кратово (39,8/100.000), Куманово (28,2/100.000), Битола (26,9/100.000) и Крушево (23,9/100.000). (Картограм)

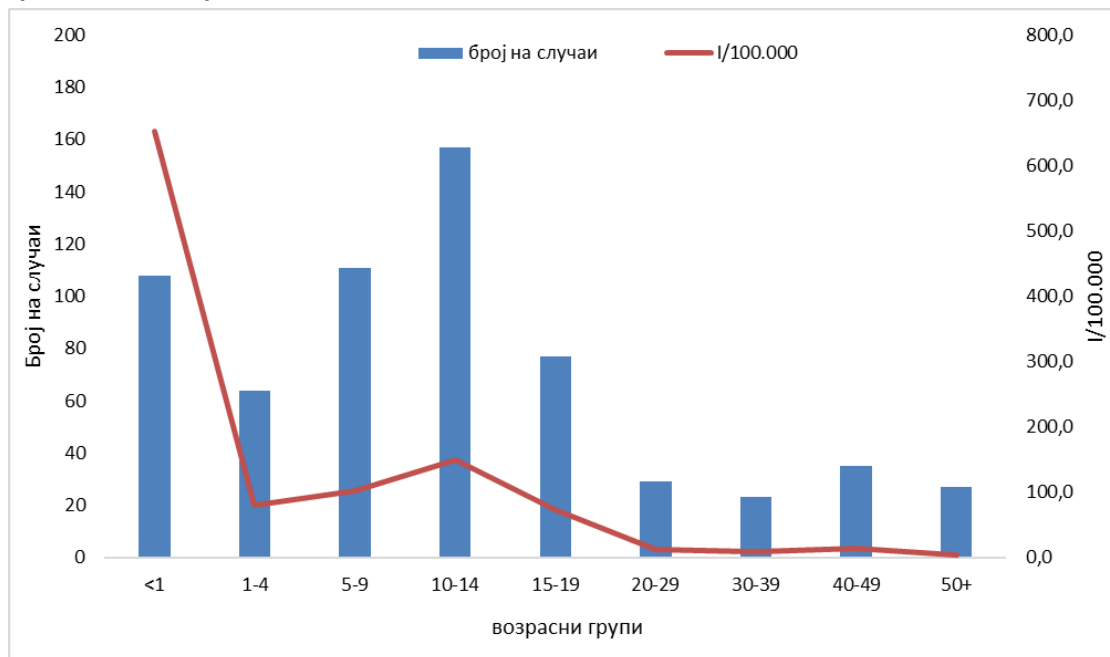
Картограм. Инциденца на 100.000 жители по ЦЈЗ/ПЕ, голема кашлица во РСМ, 2024

Во однос на **возрасната дистрибуција**, заболените лица се на возраст од 1 месец до 78 години (медијана 11,6 години). Најголем број заболени припаѓаат на возрасната група до 4 години (27,3%), односно 108 случаи (17,2%) припаѓаат на возрасната група под 1 година, а 64 (10,1%) се деца на возраст од 1 до 4 години. Највисока инциденца се бележи во возрасната група под 1 година и изнесува 653,2/100.000 жители. (Графикон 1).

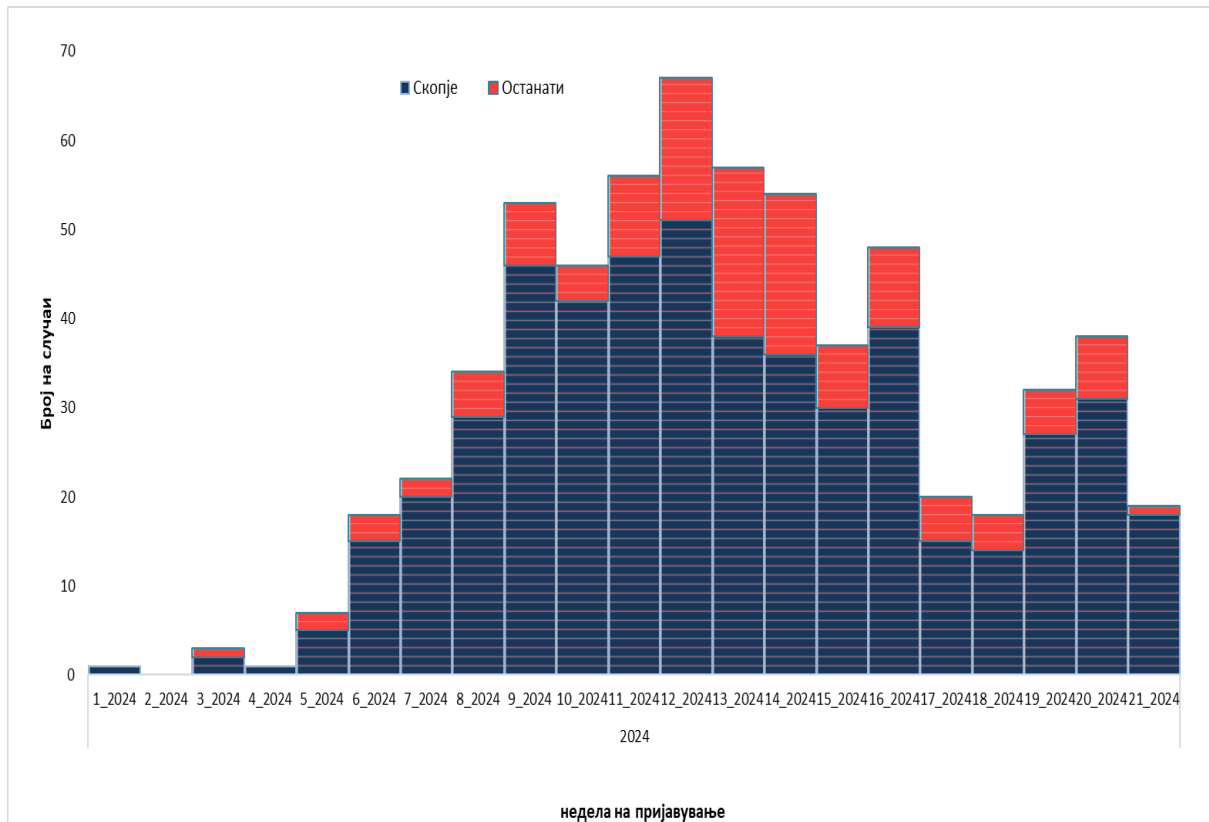
Дистрибуцијата **по пол** покажува дека 297 лица се од машки пол, а 334 од женски, односот на машки-женски е 1:1,1.

Графикон 1. Дистрибуција на заболените од голема кашлица (n=631) по возраст, во Р. Северна Македонија, 2024 година

Епидемиската крива укажува дека појавувањето на нови случаи на голема кашлица започнува во првата недела од 2024 година. Согласно податоците од евиденцијата на пријавувањето (за седмодневен период од понеделник-недела) се забележува континуиран пораст на бројот на случаи на неделно ниво, до 12-та недела. Од 12-21-ва недела, бројот на пријавени случаи флукутира.

Графикон 2. Дистрибуција на заболените од голема кашлица (n=631) според недела на пријавување (до 23.05.2024 од 21-ва недела), во Р. Северна Македонија, 2024 година

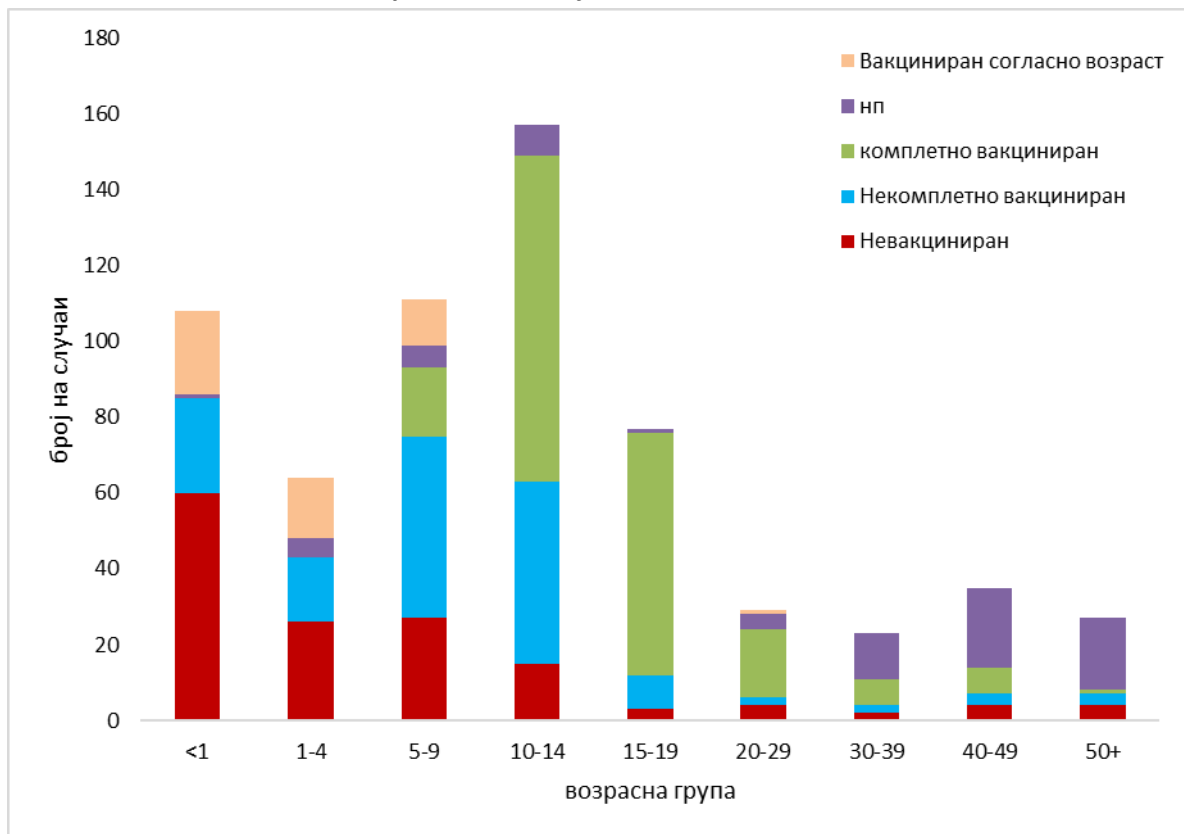

Во однос на **вакциналниот статус**, 379 лица (60,1%) од заболените не се вакцинирани, се некомплетно вакцинирани согласно возраста и Календарот за имунизација или се со непознат вакцинален статус (Графикон 3).

Комплетно вакцинирани или вакцинирани согласно возраста се 252 лица (Графикон 3).

Од случаите кои се комплетно вакцинирани (n=201), просек на поминато време од последната доза на вакцина до заболување изнесува 12,4 години (SD=8,5 години).

Графикон 3. Вакцинален статус и возрасна група на заболените (n=631) од голема кашлица во Р.Северна Македонија, 2024 година

Од заболените, **хоспитализирани** се 90 лица (14,3%), и тоа 75 (83,3%) од нив на возраст до 4 години. Најголем број од случаите (60; 66,7%) се хоспитализирани во УК за белодробни заболувања кај деца во Козле. Од вкупниот број на хоспитализирани лица, 85 се испишани. Во просек, заболените биле хоспитализирани по 9 дена.

Од вкупниот број (n=631) на регистрирани случаи на голема кашлица, лабораториски потврдени се 629 и тоа во Авицена (175), Институт за јавно здравје (158), Биотек (111), Синлаб (53), ЦЈЗ Куманово (33), ЦЈЗ Битола (22), КБ Систина (21), Институт за микробиологија (14), Лаор (14), Жан Митрев Клиника (11), Плодност Битола (6), КБ Битола (5), Ремедика (4) и Рамус (2).

Класификација на случаите:

Согласно Правилникот за критериуми за дефинирање на случаи на заразни болести (Службен весник бр.19/2018), од вкупниот број на пријавени случаи (n=631) на голема кашлица, **629 се класифицирани како потврдени случаи** (лабораториски конфирмирани), а **два случаи се класифицирани како веројатни** (има епидемиолошка врска со лабораториски потврден случај). Епидемиолошките истражувања покажуваат поврзаност на 109 случаи.

Спроведени активности за вакцинација со вакцина која содржи компонента на голема кашлица на територија на Град Скопје и Републиката

Согласно препораките од Комисијата за заразни болести и Институтот за јавно здравје, во периодот од 18.01.2024 досега, сите вакциналните пунктови во земјата, во соработка со епидемиолошките служби од ЦЗЗ, вршат интензивно избарување на неевидентирани, невакцинирани и некомплетно вакцинирани лица, како и на лицата кои подлежат на редовна вакцинација, со цел нивно повикување и вакцинирање согласно националниот Календар за имунизација.

Скопје - број на вакцинирани лица од 18.01-23.05.2024

Согласно податоците доставени од ЈЗУ Здравствен дом – Скопје, од Службите за вакцинација (Гази Баба, Чаир, Карпош, Кисела Вода и Центар) беше утврдено дека се пронајдени **20.422 деца пропуштени за вакцинација. Од нив вакцинирани се 12.994 (63,6%)**. Од вакцинираните, најголем број и процент примиле I-ва ревакцина (6.213; 47,8%).

Согласно возраста и Календарот за **редовна вакцинација, вакцинирани се 13.470 деца** на возраст до 7 години, а најголем број и процент (8.469; 62,9%) од вакцинираните деца примиле I, II и III доза на примовакцинација.

Вкупниот број на дози вакцина која содржи компонента против голема кашлица, дадени како примовакцинација (I,II,III доза) или ревакцинација (I,II ревакцина) на територија на Скопје во периодот од 18.01-23.05.2024 изнесува **26.464**.

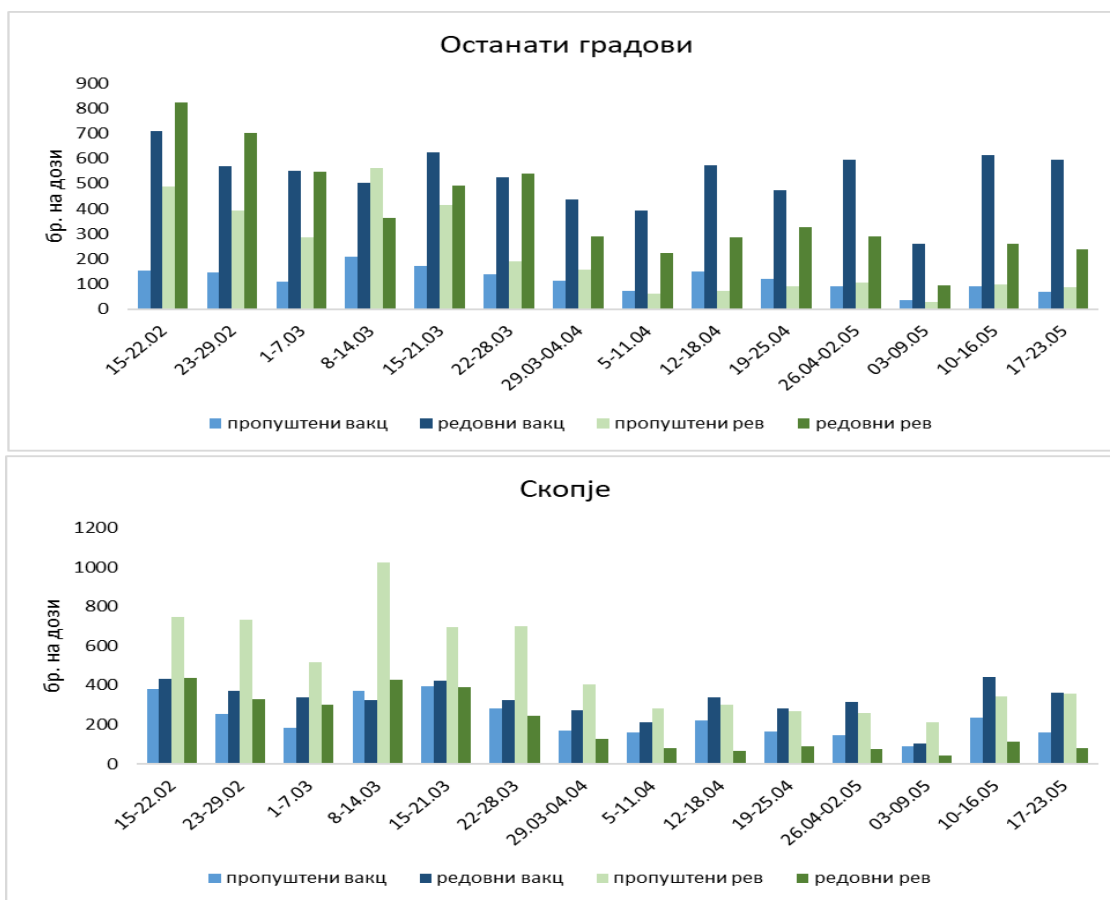
Северна Македонија (без Скопје) - број на вакцинирани лица од 18.01-23.05.2024

Од доставените податоци од Центрите за јавно здравје, пронајдени се 9.047 деца **пропуштени за вакцинација, од нив се вакцинирани 5.715 (63,2%)**. Од вакцинираните, најголем број и процент примиле I-ва ревакцина (2.724; 47,7%).

Согласно возраста и Календарот за **редовна вакцинација, вакцинирани се 17.755 деца** на возраст до 7 години, а најголем број и процент (9.750; 54,9%) од вакцинираните примиле I, II и III доза на примовакцинација.

Вкупниот број на дози вакцина која содржи компонента против голема кашлица, дадени како примовакцинација (I,II,III доза) или ревакцинација (I,II ревакцина) во периодот од 18.01-23.05.2024 изнесува **23.470**.

Графикон 3. Број на администрирани дози на вакцина како примовакцинација и ревакцинација во Скопје и останати градови во Р. Северна Македонија, 2024 година

Заклучоци

- Во 2024 година се регистрирани 631 лица заболени од голема кашлица.
- Сè уште најголем број од заболени лица се регистрирани на територијата на Скопје (80,3%), а заболени се регистрирани во 18 други градови низ РСМ.
- Во тек се две епидемии пријавени во ниво на територијата на Скопје и Куманово.
- Најголем број заболени припаѓаат на возрасната група од 0-4 години (27,3%), највисока инциденца се бележи во возрасната група под 1 година и изнесува 653,2/100.000 жители.
- Од вкупниот број на регистрирани случаи (631), 379 случаи (односно 60,1%) не биле вакцинирани, не се комплетно вакцинирани согласно возраста или нема доказ за вакцинација.
- Од случаите кои се комплетно вакцинирани (n=201), просек на поминато време од последната доза на вакцина до заболување изнесува 12,4 години.
- Од пријавените 631 случаи, лабораториски се потврдени 629 случаи.
- Од 18.01-23.05.2024, **дадени се вкупно 49.934 дози на вакцина** која содржи компонента против голема кашлица.

**Оддел за епидемиологија на заразни заболувања
Институт за јавно здравје на РСМ**

27.05.2024